

DÉLMAGYARORSZÁG

A MAGYAR SZOCIALISTA MUNKÁSPÁRT LAPJA

60. évfolyam, 222. szám

1970. SZEPTEMBER 22.

KEDD

Megjelenik hétfő kivételével mindennap, hétköznap 8, vasárnap 12 oldalon.

ÁRA: 80 FILLER

Mongol kormányküldöttség érkezett Budapestre

Szonomin Luvszannak, a minisztertanács első elnökhelyettesének vezetésével hétfőn Budapestre érkezett a Mongol Népköztársaság kormányküldöttsége. A delegáció részt vesz a magyar-mongol gazdasági és műszaki tudományos együttműködési kormányközi bizottság negyedik ülésén. A tanácskozásokon a többi között áttekintik a két ország földtani és vízügyi együttműködésének eredményeit és feladatait, továbbá a Mongóliában magyar közreműködéssel épülő üzemek munkálatainak menetét és

az ezzel kapcsolatos teendőket.

A delegáció fogadására a Ferihegyi repülőtérén megjelent Fehér Lajos, a Minisztertanács elnökhelyettese, dr. Jávör Ervin, az Országos Tervhivatal elnökhelyettese, ott volt Zsancin Bolod, Mongólia budapesti nagykövete is.

Hétfőn délután a Parlament épületében megkezdődött a magyar-mongol gazdasági és műszaki-tudományos együttműködési kormányközi bizottság IV. ülés-szaka.

A Luna-16 szovjet űrállomásról

Holdközettel tart a Földre a kozmikus rakéta

A Luna-16 jelzésű szovjet automatikus űrállomás, amely vasárnap a Termékenység-tengerének térségében sima leszállást hajtott végre a Hold felületén, elvégezte kitűzött munkaprogramját és 1970. szeptember 21-én, moszkvai idő szerint 10 óra 43 perckor a Hold felületéről kozmikus rakéta startolt a Föld felé. A kozmikus rakétán minták vannak a Hold talajából.

A Luna-16 űrállomást — mint lapunkban is közöltük — Földkörű parkoló pályáról, szeptember 13-án indították, és az űrhajó 17-én érte el a Hold térségét. A Luna 16 több mint két napig manőverezett a Hold körül. Először a pályát „cirkulárizálták”: az űrhajó a Holdtól 110 kilométer magasságban körpályára tért át. Ezután begyűjtötták a fékező hajtóműveket és az űrhajót leszálló pályára vezérelték. A több körön át tartó rendkívül bonyolult manőver eredményeként az űrhajó 15 kilométeres Holdközébe jutott. A Luna-16 leszálló részeit előre programozott automaták vezérelték: előbb 600 méterre, majd 20 méterre, végül 2 méterre közelítette meg a hold felszínét: a sima leszállási művelet technikailag új csúcsteljesítményre az asztronautikának.

A Luna-16 leszállása után a Hold felületén technológiai műveletek sorozatát hajtották végre.

Az előkészítő műveletek befejeztével a Luna-16 talajfúró berendezése utasítást kapott munkájának megkezdésére. Az űrállomás elektromos fűróberendezése, amely földi utasításra működött, s vízszintes és függőleges síkban egyaránt használható volt, megfelelő utasításra elfoglalta a szükséges helyzetet 35 centiméter mélységig lefúrt a Hold talajába s ennek során közműmintákat gyűjtött. A fúrási művelet befejezése után a Holdközettel egy manipu-

látor egy kozmikus rakéta tartályába helyezte, s utána a tartály hermetikusan bezárult.

A Luna-16 programjában központi helyet foglalt el egy teljesen új feladat megoldása: Holdról vett talajminták Földre juttatása automatikus úton.

A kozmikus rakéta a Holdközettel tartalmazó visszatérő berendezésekkel együtt, a Luna-16 leszálló fokozatát starthelyként használva útnak indult a Holdról. A leszálló fokozat a Hold felületén maradt és továbbra is méréseket végez a hőmérsékleti és sugárzási viszonyokra vonatkozólag.

A kozmikus rakéta az előzetes számításokhoz közelálló ballisztikus pályára tért, amelyen haladva elindult a Föld felé. A rakétával kétszer már rádiókapcsolat létesült a 183,6 mhz frekvencián.

Amikor a rakéta a Föld közelébe jut, leválik róla a visszatérő berendezés, amely a Holdközettel tartalmazó berendezése, bejut a Föld légkörébe, sűrű rétegeibe, majd aerodinamikus fékeződés után ejtőernyő segítségével — az előzetes jelentések szerint csúttörőkön — leereszkedik a Föld területére.

Minthogy a földet érés szempontjából számbajöhető térség elég nagy, a visszatérő berendezés felkutatására és megtalálása bonyolult feladat lesz. Az erre szolgáló eszközöket készenlétbe helyezték.

Parlamenti bizottságok ülése

Az egészségügy negyedik ötéves tervét tárgyalta hétfőn, a Parlamentben az országgyűlés szociális és egészségügyi bizottsága. A képviselőket dr. Pesta László bizottsági elnök megnyitó szavai után, dr. Farádi László, az egészségügyi miniszter első helyettese tájékoztatta a tárca fejlődéséről, s részletesen ismertette az új ötéves tervidőszakra szóló feladatait, a pénzügyi előirányzatok várható felhasználását.

A társadalombiztosítás várható fejlődéséről dr. Bartos István, a SZOT társadalombiztosítási főigazgatóságának vezetője tájékoztatott.

Bencsik István elnökletével hétfőn a Parlamentben az országgyűlés mezőgazdasági bizottsága is ülést tartott. A tanácskozáson a negyedik ötéves terv mezőgazdasági vonatkozásait vitatták meg. Dr. Soós Gábor, a mezőgazdasági és élelmiszerügyi miniszter első helyettese leszögezte: a mezőgazdaság intenzív irányú — azaz belterjes — fejlesztése áll összhangban a nép-gazdaság egészének fejlődésével, a fogyasztás és az export igényeivel, valamint a rendelkezésre álló erőforrások legkedvezőbb hasznosításával.

A vízgazdálkodási ágazat előirányzatait Breinich Miklós, az Országos Vízügyi Hivatal elnökhelyettese ismertette.

A pártkongresszus tiszteletére

Az őszi munkák sikeréért

Ezekben a napokban igen nagy jelentősége van a termelőszövetkezetekben dolgozó szocialista brigádok és szocialistabrigád-című kúzdó kollektívák munkaverseny-felajánlásainak, hiszen minden percet ki kell használni az őszi munkák sikeréért. Az időeltolódás nagyon érezteti hatását, és a legkisebb esőzés is — nem szólva a napokban lehullt nagyobb csapadékról — visszaveti a határ szorgos művelőit.

Tiszaszigeten, a Búzakalász Tsz-ben is mindent elkövetnek, hogy az őszi munkákat időben, s gondosan elvégezzék. Nagy segítséget adnak ehhez a brigádok. A Kossuth-brigád Kovács Márton vezetésével a kongresszusú versenyben kitűnt a nyáron, hiszen a tizenhat tagú kollektívának köszönhető, hogy augusztus elejére befejezték a nyári nagy munkát, az aratást. De a Petőfi-brigád sem maradt el, amelynek vezetője Gera István. Április 4-e tiszteletére följajánlották tagjai, hogy a 6 ezer négyzetméter területű hajtatóházat átadják, illetve az üzemeléséhez szükséges lakatosmunkákat elvégzik. A Petőfi-brigád a segédüzemágban dolgozik a vállalatnál használt felszerelésének 25. évfordulója előtt két nappal teljesítette.

A tagok gyűlést is rendeztek, ki-ki tehetség szerint szállt be a „közös kasszába” és 2 ezer 700 forintot adtak össze a csökkent munkaképességük megsegítésére. Ajándékokat, ruhákat, játékokat vásároltak és a szövetkezet külön autóbúszán vitték el Egerbe. Jó munkájukért külföldi kirándulásra is eljutottak, tíz napig járták Csehszlovákiát és Lengyelországot, a közös gazdaság autóbúszával.

A X. kongresszus tiszteletére felajánlották, hogy az épülő sertes kombinát vas-munkáit időben átadják, ami igen jelentős, mintegy 4 és fél millió forint értékűt képvisel. A közös gazdaságban kibontakozott jó verseny-szellem következtében nincs is elmaradás az őszi munkákkal. A 22 holdnyi cukorrépat felszedték, 200 mázsánál többet fizetett holdanként. Tarlóterület még nagyítóval sem található, 300 holdat már előkészítettek az őszi vetéshez. Őszi



Somogyi Károlyné felvétele

A röskei Kossuth Termelőszövetkezet paprikaföldjén — összesen 29 holdon — asszonyok szedik a paradicsompaprikát. Bóka Józsefné csapata idősebbekből és csökkent munkaképességűkből áll, mégis jól halad a munka: személyenként 5-6 mázsát is leszednek naponta

takarmánykeveréket 30 holdon, őszi vetésű lucernát pedig 86 holdon vetettek el. Az utóbbi nagyon szépen fejlődik. Ha indulni tudnak a gépek, három vetőgép áll munkába, hogy idejében, jó minőségben földbe kerüljön az őszi vetés 1300 holdon. Bő termést ígér a másodvetésű silókukorica is 400 holdon. Csak az eső nehezíti a betakarítást, annyi már bizonyos, nem lesz takarmányhiány a Búzakalász Tsz-ben. S az is látszik, hogy a rendkívüli kedvezőtlen esztendő ellenére, a belvizek ellenére is eredményesen gazdálkodnak.

A kiskundorozsmai József Attila Termelőszövetkezetben is szép sikereket hozott a kongresszusú munkaverseny. A Munkász szocialista brigád Farkas István vezetésével vállalta, hogy időben, jó minőségben, november elsejéig földbe kerül az ősziek magva. Ez nem kevesebb, mint 800 hold kenyérgabona és 200 hold takarmánygabona elvetését jelent. A tizenegy tagú traktorosbrigád természetesen az őszi mályszántásról, az őszi betakarításról és szállításról is gondoskodik, illetve besegít. A közös gazdaságban 750 holdon vár betakarításra a

kukorica, de igen lényeges, hogy a fűszerpaprika szedésével, szállításával se maradjanak el. A kis kollektívában természetesen vannak pártönkvüliek is. A brigád vállalta, hogy egymás életét figyelemmel kísérik, és „nevelnek” minden évben egy párttagot.

Két fogatosbrigád is jelentős felajánlást tett; különösen a fűszerpaprika-termés szállításában nélkülözhetetlenek ők, hogy mindig idejében érkezzenek meg a ládák a termőföldre. A piros arany 600 holdon kinnálja magát. S nem ígér rossz termést. A fogatosok vállalták azt is, hogy idős, elhagyott térszövegetek megsegítik, a háztáji területeiről a termést társadalmi munkában hazaszállítják és kivánság szerint padlásra, kamrába hordják. A szövetkezetben 21 holdról felszedték már a burgonyát, igen jó átlagban fizetett a föld, 90—100 mázsát holdanként. Tart a talajelőkészítés, a jövő évi paprikaterület előkészítése, trágyázása. A szövetkezeti tagság azon igyekezik, hogy az év közben, különösen a kalászosoknál jelentkező kieséseket év végéig „eltüntesse”.

Tegnap délelőtt az I. számú belvárosi pártszervezet Victor Hugo utcai helyiségében ülést tartott az I. kerületi tanács. A napirend előtt Korek Józsefné dr. vb-elnök számolt be a lejárt határidejű tanács határozatok végrehajtásáról. A napirenden ezúttal dr. Czina Mihály, kerületi vezető főorvos előterjesztésében a kerületi körzeti orvosi ellátottsága szerepelt. A vitában Pusztai Andor, dr. Kasza József, dr. Mucsi Józsefné, Szegedi György, dr. Csergő Tibor, Nagy Mihály, Tarnai Károly, Balogh József tanácsadók illetve Hőrmöpp József völnökhelyettes, dr. Salgó Gábor, a rendelőintézet igazgató-főorvosa, dr. Simon Pál rendelőintézet főorvos, dr. Márkus Sándor a városi tanács egészségügyi osztály képviselője és dr. Örsvári Lajos, az I. kerületi KÖJAL-főorvosa szólalt fel. Ezután a tanács hozzájárult az idei fejlesztési terv módosításához, a kommunális adók kivételéhez. Tizenhárom tanács-tag interpellált: Sallai Ferenc, Mucsi Józsefné, Szegedi György, Tarnai Károly, Fodor István, Beck Sándor, Pusztai Andor, Kolozsi Zsigmond, Siráni Gábor, Balogh József, Abraham István, Dóra Antalné, dr. Bence György valamint Szekeres István lakóbizottsági elnök. Az ülést az elnök dr. Bence György zárta be.

Szeged egészségügyi ellátottságáról a fővárosban általában elégedetten szoktak nyilatkozni. Aki itt laknak, azok érzik, hogy a legcsekélyebb elégedettségre sincs ok, hiszen a számok olyan tűlsúlyfokozatot mutatnak a körzetekben, amelyre talán az egész országnak nincs

máshol példa. A körzeti orvosoknak normális körülmények között 2500 lakost kellene ellátniuk (az országos átlag 2715, a budapesti 2647 az 1967-es adatok szerint), Szeged legvárosiasabb kerületében ezzel szemben 3686 lakos jut egy orvosra. Ez csak az átlag, mert vannak körzetek, ahol a túlterhelés csillagászati számot mutat: 4700 lakost.

Még a rendeléseket alaposan ismerő tanácsadók is meglepődtek, amikor kiderült, hogy egy beteg vizsgálata átlagban 4,8 perc jut. Vannak napok, amikor 90—100 beteget kellene „megvizsgálnia” a körzeti orvosnak. A nyilvántartott, súlyos mozgás-, emésztőszervi stb., betegségben szenvedők száma 2648. S a zsúfoltságon túl az sem kevésbé feltűnő, hogy a rendelők állapota sok kívánnivalót hagy maga után.

Ahhoz, hogy normalizálódjon a helyzet, a jelenlegi — tehát nem a következő ötéves tervben várható — lakosságot figyelembe véve hat új körzetre lenne szükség. A kerületi tanács azonban hiába létesít orvosi rendelőt, hiába határozzák el a várossal közösen, hogy az Alföldi utcában a nemsokára megnyíló Korondi utcai rendelőhöz ha-

sonló egészségügyi komplexumot hoznak létre — ha az Országos Tervhivatal nem ad hozzá státusz új orvosok foglalkoztatására. (Összehasonlítást adhat: a budapesti IV. kerület 80 ezer lakosának orvosi ellátásához 31 általános orvosi körzethez és 11 gyermekgyógyászati körzethez biztosítottak 1967—68-ban.)

A tanácsadók örömmel vették tudomásul, hogy hamarosan megoldást találnak az eddig a kerülethez tartozó éjszakai orvosi ügyelet korszerűsítésére is. Ez valószínűleg a rendelőintézet fog tartozni és a betegekhez siető autóját URH készülékekkel szerelik fel.

A tanácsülés hozzászólásai tülléptek ezúttal a kerület határain. Szóba került az is, hogy a körzeti orvosi ellátottság szomorú helyzete mintegy jelképe annak, hogy az építkezések idején elfeledkeznek a járulékos beruházásokról. Így történt, hogy az újszegedi Odessza részére a tanácsnak kellett utólag rendelőt gondoskodnia. Az emeletreépítésekkel, házépítésekkel állandóan növekszik a belváros népsűrűsége is, de mivel nem egyszerre épülnek, nem szaporodnak vele egyszerre a rendelő.

Túlterhelt orvosok, zsúfolt rendelő

Ülést tartott az I. kerületi tanács